

॥ कृषि, पर्यटन र पूर्वाधार : समृद्ध गौरीगङ्गाको आधार ॥

आ.व. २०७८/०७९ को प्रस्तावित नीति तथा कार्यक्रम

गौरीगङ्गा नगरपालिका
कैलाली
२०७८ असार १०

आ.व. २०७८/०७९ को प्रस्तावित नीति तथा कार्यक्रम

क. आर्थिक विकास तथा भूमिसम्बन्धी नीति

अ) कृषि विकास तथा पशु सेवा

१. खेती योग्य जमिनको माटो परीक्षण कार्यलाई निरन्तरता दिदै कृषकहरूलाई सहकारी मार्फत मलखाद तथा बिउबिजन उपलब्ध गराउने एवम् प्राङ्गारिक मल बनाउन प्रविधिको तालिम दिइ प्राङ्गारिक खेतीउन्मुख नगरपालिकाको रूपमा विकास गरिनेछ ।
२. मौसमी तथा बेमौसमी तरकारी उत्पादनमा जोड दिई फलफूल खेती तथा कृषिमा आत्मनिर्भर बनाइने छ ।
३. एक घर एक करेसावारीको अवधारणा अनुरूप ताजा फलफूल र तरकारीको उत्पादन तथा उपभोगमा वृद्धि गरिनेछ ।
४. कृषि र पशुपालनमा व्यावसायिकता अभिवृद्धि गर्न व्यासायिक कृषक, पशुपालन समूह तथा फर्महरूलाई धान र गहुँको उन्नत बिउ खरीदमा ५० प्रतिशत अनुदान एवम् कृषि औजार खरीदमा सहूलियतमा दिई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
५. सुदुरपश्चिम प्रदेशस्तरीय रसायनिक मल भण्डारण निर्माणका लागि पहल गरिनेछ ।
६. नगरपालिका अन्तर्गतका हैसियत बिग्रेका वनक्षेत्र, नदी किनार तथा सार्वजनिक क्षेत्र बाँझो राख्ने प्रवृत्तिलाई निरुत्साहित गर्दै बृक्षारोपण एवम् चकलाबन्दी खेतीमा जोड दिइनेछ ।
७. कृषि उत्पादन वृद्धि गर्न कृषकहरूलाई साना सिँचाई योजनामा ५० प्रतिशत अनुदानको व्यवस्था गरिने छ ।
८. पशुपालन विशेषका पकेट क्षेत्रहरू निर्धारण गरी एक गाउँ एक उत्पादन कार्यक्रमलाई व्यवसायीकरण गर्दै एक वर्षे तथा बहुवर्षे घाँसका बिउ, बेर्ना डाँले घास रोपण गरी घाँसमा आधारित पशुपालनमा जोड दिइनेछ ।

९. पशुपालन पकेट क्षेत्रहरू विकास गरी पशु आहार तथा नश्व सुधार र पशु स्वास्थ्य सेवा बिस्तार गर्दै माछा, मासु, दुध, अण्डा उत्पादनमा आत्मनिर्भर बन्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।

आ) उद्योग, वाणिज्य, सहकारी तथा पर्यटन विकास

१०. नागरिक समाज, उद्योग वाणिज्य संघ, प्रहरी प्रशासन, वृद्धिजीवी, समाजसेवी लगायतको सहयोगमा सरकारबाट स्वीकृत मदिरा मात्र बिक्री, वितरण र व्यवस्थापन गर्न निश्चित सङ्ख्या तथा ठाँउमा मात्र अनुमति दिइनेछ ।

११. स्थानीय बजार क्षेत्रलाई व्यवस्थित बनाउन नियमित अनुगमन एवम् कर, व्यावसायिक तथा औद्योगिक शिक्षाको प्रबन्ध गरिने छ । नवउद्यमी महिला, दलित, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा सीमान्तकृतहरूलाई उद्योग सञ्चालन गर्दा ५० प्रतिशत कर छुट सहितको औद्योगिक ग्राम स्थापना गरिने छ ।

१२. सहकारीमा आवद्ध विपन्न महिला, सीमान्तकृत समुदाय, अपाङ्गता भएका र भूमिहीन श्रमिकहरूलाई एकल तथा सामुहिक रूपमा स्वरोजगारमूलक उद्योग व्यवसाय सञ्चालन क्षमता विकासका लागि व्यवसायिक तथा सिपमूलक तालिम प्रदान गरिनेछ ।

१३. नगरपालिकाभित्र पर्यटकीय गतिविधि बढाउन सामुहिक तथा निजी साझेदारीमा प्राकृतिक वातावरणमा प्रतिकुल असर नपर्ने गरी प्राकृतिक सौन्दर्य र स्वच्छन्दता कायम राख्दै पर्यटकीय क्षेत्रहरूमा होटल, लज, रिसोर्ट, मनोरञ्जन स्थल, होमस्टे आदि नियमअनुसार खोल्न एवम् सञ्चालन गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।

१४. बाल उद्यान र हर्बल पार्क निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिदै अन्य प्राकृतिक, धार्मिक, साँस्कृतिक तथा पर्यटकीय महत्व बोकेका ताल, तलैया, मठ, मन्दिरहरूको सम्भाव्यता अध्ययन गरी संरक्षण, सम्बर्धन तथा प्रवर्धन गरिनेछ ।

१५. मोहन्याल धार्मिक बनेक्षेत्रभित्र चिडियाखाना निर्माणका लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरी सम्बन्धित निकायहरूमा पहल गरिनेछ ।

इ) भूमि व्यवस्थापनसम्बन्धी

१६. भू-उपयोग नीति अनुसार जग्गाको वर्गीकरण गरी नगरपालिकाभित्रका सरकारी, सार्वजनिक, ऐलानी, पर्ती जग्गाको लगत राखी संरक्षण गरिनेछ ।
१७. भूमिसम्बन्धी समस्या समाधान आयोगसँगको समन्वयमा नाप नक्सा तयार गरी भूमिहीन दलित, सुकुम्बासी र अव्यवस्थित बसोबासीलाई जग्गा धनी प्रमाण पूर्जा वितरण गरिनेछ ।

ख. सामाजिक विकास सम्बन्धी नीति:-

अ) शिक्षा, युवा तथा खेलकुदसम्बन्धी

१८. मानव पूँजी निर्माण तथा सामाजिक आर्थिक रूपान्तरणका प्रतिस्पर्धी, प्राविधिक, व्यावसायिक, रोजगारोन्मुख, जीवनोपयोगी र गुणस्तरीय विद्यालय शिक्षालाई उच्च प्राथमिकता दिदै शैक्षिक तथा भौतिक पूर्वाधारको विकास, मर्मत संभार, दक्ष जनशक्ति एवम् शैक्षणिक सामग्रीको व्यवस्था र नवीनतम प्रविधिको प्रयोग गर्न विद्यालय शिक्षामा प्राथमिकताकासाथ लगानी वृद्धि गरिनेछ ।
१९. विद्यालय शिक्षा क्षेत्रको समग्र सुधार र विकासका लागि यस नगरपालिकाबाट स्वीकृत "शिक्षा विकास गुरुयोजना" कार्यान्वयनलाई प्राथमिकतासहित निरन्तरता दिइनेछ ।
२०. विद्यालय उमेर समूहका कुनै पनि बालबालिका नछुट्ने गरी (no child left behind) सघन भर्ना अभियान सञ्चालन एवम् अभिभावकबिहीन बालबालिकाको अभिभावकत्व ग्रहण गरिनेछ । अपाङ्गता एवम् विशेष सिकाइ क्षमता भएका बालबालिकालाई प्रत्येक कार्यक्रममा प्राथमिकता दिइनेछ ।
२१. गुणस्तरीय र निःशुल्क विद्यालय शिक्षा (कक्षा १० सम्म) का लागि सामुदायिक विद्यालयहरूलाई शिक्षण सेवा करार बमोजिम नगर शिक्षकको रूपमा विद्यालयहरूमा विद्यार्थीको अनुपातमा आवश्यक शिक्षक दरबन्दी उपलब्ध गराइनेछ ।

२२. गुणस्तरीय विद्यालय शिक्षा प्रवर्द्धनका लागि दिवाखाजा, खेलकुद तथा अतिरिक्त क्रियाकलाप, छात्राहरूलाई निःशुल्क सेनेटरी प्याड वितरण, विज्ञान प्रयोगशाला, कम्प्युटर प्रयोगशाला, पुस्तकालय, छात्रवृत्ति जस्ता कार्यक्रमहरू निरन्तरता दिइनेछ ।
२३. विद्यालय शिक्षामा सहज पहुँच र गुणस्तरीय शिक्षाको सुनिश्चितता गर्न विद्यालय एकीकरण (school merging) एवम् गुणस्तर सुधार गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।
२४. राष्ट्रिय पाठ्यक्रम प्रारूप र विद्यालय शिक्षाको पाठ्यक्रम अनुसार आधारभूत तहको गौरीगङ्गा स्थानीय पाठ्यक्रम र पाठ्यसामग्रीहरू विकास गरिनेछ । आगामी वर्षहरूमा यसको कार्यान्वयनका लागि क्रमशः थप पाठ्य सामग्रीहरू र अनलाइन तथा वैकल्पिक शिक्षण सिकाइका लागि शिक्षकहरूको क्षमता विकास गरिनेछ ।
२५. शिक्षकहरूको नियमितता र विद्यालयमा कार्य समय सुधार, नियमित प्र.अ. बैठक, शैक्षणिक सामग्रीसहित योजनावद्ध शिक्षण, शैक्षिक पात्रो कार्यान्वयन र सूचकसहितको नियमित अनुगमन सुपरिवेक्षण मार्फत विद्यालयमा नै प्राविधिक सहायता उपलब्ध गराइ विद्यार्थीहरूको सिकाइ उपलब्धि अभिवृद्धि गरिनेछ ।
२६. “स्वस्थ तन, सफा मन र सिर्जनशील मस्तिष्क” को मान्यतालाई स्थापित गर्न दिवा खाजामा पत्रु खाना (junk food) लाई निरुत्साहित गर्दै एकरूपताका लागि सबै विद्यालयहरूमा दिवा खाजाको साप्ताहिक दिवा खाजा सूची (menu) लागू गरिनेछ । किशोरावस्थाका विद्यार्थीहरूलाई मनोसामाजिक समस्या, विभिन्न कुलत र जोखिमहरूबाट बच्न विद्यालय मानसिक स्वास्थ्य, शिक्षा जस्ता कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
२७. शिक्षक र कर्मचारीहरूको पेसागत विकासका लागि तह र विषयगत शिक्षक कार्यशाला एवम् नियमित विषय शिक्षक गोष्ठी सञ्चालन गरिनेछ । शिक्षकहरूलाई अनलाइन कक्षा सञ्चालन तथा वैकल्पिक शिक्षण सिकाइका लागि सूचना प्रविधिको प्रयोग, अंग्रेजी तथा स्थानीय भाषाको माध्यममा शिक्षण, शैक्षिक

- सामग्री निर्माण र प्रयोग सम्बन्धी कार्यशाला जस्ता पेसागत विकासका कार्यक्रमबाट क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ ।
२८. विद्यालय सुशासन (school governance) प्रवर्द्धन गर्न विद्यालय व्यवस्थापन समिति गठन र विद्यालयका कार्यक्रमहरूमा अभिभावकहरूको सक्रिय सहभागिता, अभिभावक शिक्षा, शैक्षिक नेतृत्व क्षमता विकास तथा कार्यसम्पादन करार गरी विद्यालय व्यवस्थापनमा सुधार गरिनेछ ।
२९. हालसम्म सरकारबाट एकदमै न्यून पारिश्रमिक पाइरहेका बालविकास शिक्षक र विद्यालय कर्मचारीहरूलाई थप मासिक प्रोत्साहन अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
३०. संस्थागत विद्यालयहरूलाई सेवामुखी बनाउन कार्यविधि बमोजिम सूचक सहितको नियमित अनुगमन, नियमन र नियन्त्रण गर्दै शैक्षिक गुणस्तर सुधार गरिनेछ ।
३१. शिक्षण सिकाइ र परीक्षालाई परिपूरकका रूपमा लिदै विद्यालय शिक्षा गुणस्तरको मापक आधारभूत तह कक्षा ८ को अन्तिम परीक्षालाई गुणस्तरीय व्यवस्थित, मर्यादित र स्तरीकृत बनाउन प्रश्नपत्र निर्माण, उत्तरपुस्तिका परीक्षण तथा मूल्याङ्कन सम्बन्धी क्षमता विकास गरिनेछ । आगामी दिनमा कक्षा ५ मा पनि स्थानीय तहस्तरीय अन्तिम मूल्याङ्कन गरिनेछ ।
३२. शैक्षिक गुणस्तरमा प्रतिस्पर्धी वातावरण सिर्जना गर्न गौरीगङ्गा नमुना विद्यालय कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
३३. प्रत्येक वर्ष उत्कृष्ट विद्यालय, वि.व्य.स. अध्यक्ष, प्र.अ., शिक्षक, अभिभावक तथा विद्यार्थीहरूलाई शैक्षिक गुणस्तर मापदण्डका आधारमा सम्मान गरिनेछ । अनुकरणीय शैक्षिक सिकाइका लागि अनुभव आदान प्रदानका कार्यक्रम गरिनेछ ।
३४. साक्षर गौरीगङ्गा घोषणासँगै अनौपचारिक शिक्षा आय आर्जनका कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै साक्षरता र जीवनपर्यन्त शिक्षा समेत प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

३५. छोटो अवधिका प्राविधिक र व्यावसायिक सिप विकास तालिम तथा सहज व्यवसायिक वातावरण उपलब्ध गराई युवाहरूलाई उद्यमशीलरोजगार एवम् , स्वरोजगार र आत्मनिर्भर बन्दै वृत्तिमार्ग पहिचान गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।
३६. नगरपालिकाभिन्न खेलका पूर्वाधार विकास कार्यक्रमलाई जोड दिई नगरस्तरीय खेलकुद कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

आ) स्वास्थ्य सम्बन्धी

३७. कोभिड १९ को प्रकोपबाट नागरिक जीवनको रक्षा गर्न अक्सिजन प्लान्टसहितको ५० सैयाको अस्थायी कोभिड अस्पताल सञ्चालनलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
३८. स्वास्थ्य सेवामा सबै नागरिकको सहज पहुँच हुने गरी गुणस्तरीय एवं आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न नगरपालिकाभिन्न एक १५ सैयाको अस्पताल निर्माण साथै सबै आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्रहरूबाट निःशुल्क स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराईनेछ ।
३९. शंकास्पद क्षय, कुष्ठ तथा औलोरोगीहरूको वडास्तरमै नमुना परीक्षण, पहिचान र उपचार गरी क्षयरोग, कुष्ठरोग तथा औलो रोग मुक्त नगरपालिका बनाउने आधार तयार गरिनेछ ।
४०. मातृ तथा शिशु मृत्युदर घटाउन निःशुल्क ग्रामीण अल्ट्रासाउण्ड कार्यक्रम बिस्तार गरिनेछ ।
४१. संस्थागत सुत्केरी बढाउन स्वास्थ्य संस्थाहरूको प्रसुति सेवा क्षमता अभिवृद्धि गरी गर्भवती महिलाहरूलाई नगरपालिकाभिन्न निःशुल्क एम्बुलेन्स सेवा उपलब्ध गराइनेछ ।
४२. आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्रहरूमा आवश्यक जनशक्ति, प्रयोगशाला तथा एम्बुलेन्स सहितको वर्थिङ्ग सेन्टर सेवा बिस्तार गरी क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ ।

४३. मधुमेह, उच्च रक्तचाप र आड खस्ने समस्या जस्ता दीर्घरोगहरूको निःशुल्क स्वास्थ्य परीक्षण र उपचारमा प्रत्येक स्थानीयबासीको पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ ।
४४. स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रम प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन, आम जनतालाई मानसिक स्वास्थ्य परामर्श र उपचार सेवा उपलब्ध गराइनेछ ।
४५. “स्वस्थ तन; स्वस्थ मन र मस्तिष्क” भन्ने नारालाई ध्यानमा राखी विद्यार्थीहरूलाई प्रजनन् स्वास्थ्य शिक्षा प्रदान गरिनेछ ।
४६. स्वास्थ्य संस्थाहरूको सामाजिक परीक्षण र महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका प्रोत्साहन कार्यक्रमको निरन्तरताबाट स्वास्थ्य संस्था सुदृढीकरण तथा महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकालाई प्रभावकारी बनाइ गुणस्तरीय र सर्वसुलभ स्वास्थ्य सेवा अभिवृद्धि गरिनेछ ।
४७. सबै वडाहरूमा खोप केन्द्र स्थापना तथा सञ्चालन गरी सबै बालबालिकाहरूलाई खोपको दायरामा ल्याई पूर्णखोप सुनिश्चित नगरपालिका घोषणा गरिनेछ । बालबालिकाहरूमा कुपोषणलाई न्यूनीकरण गरी पूर्णवृद्धि अनुगमन सहित तोकिएका सुचाङ्क पुरा गरी पोषणमैत्री वडा घोषणा पश्चात पोषणमैत्री नगरपालिकाको आधार तयार गरिनेछ ।
४८. स्वास्थ्यकर्मी तथा महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरूलाई कोरोना रोग, माहामारी र दीर्घरोगहरूको रोकथाम तथा नियन्त्रण बारे अभिमुखीकरण गरी जनचेतना अभिवृद्धि गरिनेछ ।
४९. आयुर्वेदिक औषधालय तथा प्राकृतिक चिकित्सा सेवा विस्तार एवम् आँखा उपचार केन्द्र तथा दन्त सेवा केन्द्र सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।

इ) खानेपानी तथा सरसफाई

५०. जिल्लातहबाटै खुला दिशामुक्त नगर घोषणा भैसकेकाले बजार क्षेत्र र सार्वजनिक स्थानहरूमा सार्वजनिक शौचालय निर्माण, मर्मत सँभार तथा

सञ्चालनको व्यवस्था गरी पूर्ण सरसफाईको अवधारणा कडाइका साथ पालना गराईनेछ ।

५१. सबै नगरवासीको पहुँचमा पुग्ने गरी शुद्ध खानेपानी योजना बिस्तार गरिनेछ ।

ई) लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

५२. सामाजिक, आर्थिक आधारमा पछाडि परेका महिला, बालबालिका, मुक्त कर्मैया, मुक्त कम्लहरी, मुक्त हलिया, एकल महिला, सीमान्तकृत समुदाय, द्वन्दपिडीत तथा सहिद परिवार, दलित र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको बहुआयमिक सशक्तीकरणमा जोड दिईनेछ ।

५३. लक्षित महिलाहरूका लागि प्रजनन स्वास्थ्य, लैङ्गिक समानता, महिला सशक्तीकरण जस्ता “महिलासँग उपमेयर कार्यक्रम” लाई निरन्तरता दिइनेछ ।

५४. बालबालिका तथा किशोर किशोरीहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्नुका साथै, लैङ्गिक हिंसा, लागु औषध, बालविवाह, बहुविवाह, बाल तथा यौन दुर्व्यवहार, जातीय विभेद र छाउपडीप्रथा जस्ता सामाजिक विकृति र कुरीति विरुद्धमा सचेतना, जागरण अभियान र तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।

५५. जेष्ठ नागरिकहरूका ज्ञान, सीप र अनुभव पुस्तान्तरण गर्दै जेष्ठ नागरिक मिलन केन्द्र स्थापना गरिनुका साथै जेष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

५६. लैङ्गिक उत्तरदायी बजेटको अवधारणा अनुरूप लैङ्गिक विभेद, जातीय छुवाछुत, समान कामका लागि समान ज्यालामा हुने भेदभाव र अन्य विभेदहरूलाई निर्मुल गर्दै विभेदमुक्त गौरीगङ्गा बनाइनेछ ।

ग. पूर्वाधार विकाससम्बन्धी नीति:

अ) सडक तथा पुल (झोलुङ्गे पुल)

५७. प्रत्येक वडामा एउटा बाटो नगर गौरवको योजनाको रूपमा विकास गर्दै क्रमागत रूपमा कालोपत्रे गरिनेछ । नयाँ सडक पहिचान गरी कृषि सडक, पर्यटकीय सडक, पदमार्ग, चक्रपथ स्तरोन्नति गरिनेछ ।
५८. मुख्य बजारसँग जोड्ने MTMP मा परेका सडक स्तरोन्नति, ढल निकास, मुख्य चोक र सम्बेदनशील क्षेत्रमा सौर्य बत्ती एवम् सि.सि. क्यामरा जडान गरिनेछ ।
५९. नगरपालिकाभित्रका सबै अस्थाई पुलहरूलाई क्रमशः विस्थापित गर्न विस्तृत योजना प्रतिबेदन तयार गरी सोका आधारमा वर्गीकरण तथा निर्माण कार्य अगाडी बढाइनेछ ।

आ) भवन तथा शहरी विकास

६०. हाल निर्माणाधीन र अब निर्माण हुने सबै सार्वजनिक भवन, शौचालय लगायतका संरचनाहरू लैङ्गिकमैत्री, बालमैत्री तथा अपाङ्गमैत्री बनाइनेछ ।
६१. अति विपन्न तथा विपद् जोखिममा परेका घरपरिवारका लागि "जनता आवास कार्यक्रम" लाई निरन्तरता दिनुका साथै न्यून लागतमा आधारित आवास "लो कस्ट हाउजिंग मोडल" तयार गरी सोही अनुरूप आवास निर्माण गर्न प्रोत्साहत गरिनेछ ।
६२. हिंसा पिडीत महिला तथा बालबालिकाहरूका लागि सुरक्षित आवास गृह (safe house) निर्माण गरिनेछ ।

इ) सिँचाई

६३. प्रत्येक वडामा सिँचाई पुर्याउन खुरखुरिया सिँचाई आयोजना, कन्द्रा सिँचाई आयोजना, बेतनी सिँचाई आयोजना, बनबेहडा सिँचाई आयोजना लगायत डिप बोरीङ्ग सिँचाई योजनालाई निरन्तरता दिईनेछ ।

घ) वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन नीति

अ) वातावरण संरक्षण तथा जलवायु परिवर्तन

६४. प्राकृतिक स्रोत र सम्पदाको समुचित सदुपयोग गर्दै दिनानुदिन मासिँदै गएको वन क्षेत्रको दिगो विकास तथा बसन्ता जैविक मार्गलाइ संरक्षण गरी प्रदुषणमुक्त वातावरण, स्वच्छ हावा, स्वस्थ व्यक्ति र सभ्य समाज निर्माण अभियानमा जोड दिइनेछ।
६५. जलवायु परिवर्तनले हुन सक्ने जोखिम न्यूनीकरण गर्न विपद् जोखिम क्षेत्रको पहिचान, नक्साङ्कन, पूर्वतयारी, संरक्षण र व्यवस्थापन गरिनेछ ।
६६. सङ्कटापूर्ण अवस्थाका जडिबुटी तथा वन वनस्पतिहरूको संरक्षण, जैविक विविधताका हिसाबले महत्वपूर्ण क्षेत्र (biodiversity hot spot) को पहिचान, संरक्षण र जैविक विविधताको अभिलेखीकरण गरिनेछ।
६७. वातावरण संरक्षण ऐन र नियमावली अनुसार प्रत्येक योजनाको EIA/IEE/BEA गरिनेछ।
६८. जलवायु परिवर्तनका कारण जल सतह घट्दै गएको अवस्थाबाट सिर्जित समस्या समाधानको लागि पानी पुर्नभरण पोखरीको स्थापना, भएका ताल र पोखरीको संरक्षण गरिनेछ ।
६९. रेड प्लस कार्वन सन्ञ्चितिबाट नगरपालिकाले अनुदान प्राप्त गर्ने सम्भावना भएकाले वन क्षेत्रको व्यवस्थापन तथा विस्तार गरी आगामी तीन वर्षभित्र नगरपालिकालाई धुँवारहित क्षेत्रको रूपमा विकास गर्ने अभियानलाई मूर्तरूप दिन विभिन्न संघ संस्थाहरूसँग सहकार्य गरिनेछ ।
७०. वन तथा सिमसार क्षेत्रको पहिचान र सम्बर्द्धन गर्दै नगरपालिकाभित्रका ४० फिट चौडाइका सडकहरूमा टोल विकास समितिको सक्रियतामा १५/१५ मिटरको दुरीमा वृक्षारोपण गरी हरियाली क्षेत्र बनाइनेछ।

आ) फोहोरमैला तथा ढल व्यवस्थापन

७१. स्वच्छ तथा सफा बजार राख्न फोहोर व्यवस्थापन गर्ने कार्यलाई प्रभाकारी रूपमा निरन्तरता दिइने छ ।

ई) विपद व्यवस्थापन

७२. प्राकृतिक प्रकोप तथा विपद्मा परेकालाई "जहाँ अभर त्यहाँ नगर" (support on the spot) को मान्यतामा रही सञ्चालन हुँदै आएको कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
७३. विपद् सुरक्षा युवा समुह गठन तथा तालिम सञ्चालन गरी विपद् जोखिम न्यूनीकरण गर्न पहल गरिनेछ ।
७४. जैविक तथा तार जाली तटबन्ध गरी नदी कटान नियन्त्रण गरिनेछ ।
७५. आगलागी नियन्त्रण गर्न दमकल खरिद गरिनेछ ।

ड) सुशासन तथा संस्थागत विकाससम्धी नीति

अ) सामान्य सेवा

७६. सेवाग्राहीलाई सरल र सहज सेवा लिन सहयोग पुर्याउन 'हेल्प डेस्क' स्थापना गरी आवश्यक शाखाहरूमा पालो प्रणाली (queue management system) लागु गरिनेछ ।
७७. नगरपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवालाई प्रबिधिमैत्री, सर्वसुलभ, छरितो र प्राथमिकतायुक्त बनाइनेछ । सेवाग्राहीको पृष्ठपोषण लिने पद्धतिलाई संस्थागत गर्दै, नागरिक समाज र सरोकारवालाहरूबाट प्राप्त गुनासोको तत्काल समाधान गर्ने गरी सेवा प्रवाहका मापदण्ड निर्धारण गरिनेछ ।

आ) सुशासन प्रवर्द्धन

७८. नगरपालिकाको संस्थागत स्व-मूल्याङ्कन (LISA) नतिजाको आधारमा राम्रा अभ्यासहरूलाई निरन्तरता दिदै सुधार गर्नुपर्ने क्षेत्रहरू पहिचान गरी क्षमता विकास योजना तयार गरी कार्यान्वयनमा तीव्रता ल्याइनेछ ।
७९. नगरपालिका अन्तर्गतका निकायहरूको कार्यविवरण तथा अनुसन्धानमा आधारित सङ्गठन तथा व्यवस्थापन (organization and management) मार्फत

- सङ्गठन संरचना एवम् जनशक्ति प्रक्षेपण गर्दै यसैका आधारमा जनशक्ति माग तथा पूर्ति गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
८०. नगरपालिकाले सञ्चालन गरेका सबै योजनाहरूको सूचकसहित प्रभावकारी अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गरिनेछ ।
८१. *म भ्रष्टाचार गर्दिन, म भ्रष्टाचार हुन दिन्न, म देश र जनताका लागि इमान्दार भएर काम गर्ने प्रतिज्ञा गर्दछु*" भन्ने प्रतिबद्धता पूर्ण रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याउदै विकास निर्माण, सेवा प्रवाह लगायत सबै क्षेत्रमा सदाचार पद्धति अवलम्बन गरिनेछ ।
८२. पूँजीगत खर्चको गुणस्तर बढाउन "चैत मसान्तभित्र सम्झौता र जेठ मसान्तभित्र भुक्तानी" को नीति कडाइका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ ।
८३. नगरपालिकाको समग्र योजनावद्ध विकासका लागि मध्यकालीन खर्च संरचना सहितको आवधिक योजना अनुरूप विकास निर्माणका कार्यहरू अगाडी बढाइने छ ।
८४. नगरपालिकाले प्रदान गरेका सेवा र तिनको गुणस्तरबारे जानकारी लिँदै आवश्यक सुधार गर्न सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण र योजना/आयोजनाहरूको सार्वजनिक लेखा परीक्षण गर्ने कार्यलाई जिम्मेवारी पूर्वक कार्यान्वयन गरिनेछ ।
८५. नगरपालिकाको समग्र विकासको लागि विभिन्न समपुरक कोष, मर्मत सँभार कोष, विपद् व्यवस्थापन कोष, कर्मचारी कल्याण कोष तथा हिंसा निगरानी कोष, सेफ हाउस सञ्चालन कोषहरूको व्यवस्था गरिने छ ।
८६. समपुरक कोष मार्फत विभिन्न संघ सस्थाहरूसँग साझेदारी गरी विकास निर्माणका योजना तथा कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
८७. बेरूजुहरू समयमै फछ्यौट गर्न तदारूकताकासाथ कार्य गरी बेरूजु शून्य नगरपालिका बनाइनेछ ।

ई) सूचना प्रविधि

८८. कार्यालयबाट सञ्चालन भएका योजना तथा कार्यक्रमहरूको सूचना तथा तथ्याङ्कको सजिलै पहुँचका निम्ति नगरपालिकामा "डिजिटल डिप्ले बोर्ड" राखी विवरण प्रविष्ट गरिनेछ ।
८९. नगरपालिकाका सबै शाखाको तथ्याङ्क तथा प्रगति व्यवस्थापनका लागि विद्युतीय नगरपालिका व्यवस्थापन प्रणाली (integrated municipal management system) अध्ययन गरी कार्यान्वयन गरिने छ ।
९०. नगरपालिकाका सबै गतिविधिहरू समेटिएका खबरहरू, पत्रपत्रिकामा प्रकाशित समाचार, सुझावहरू सङ्कलन गरी "गौरीगङ्गा बुलेटिन" प्रकाशन गरिनेछ ।
९१. अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा जेष्ठ नागरिकहरूको तथ्याङ्क व्यवस्थापन सफ्टवेयर प्रणालीमा आबद्ध गराई डिजिटल परिचयपत्र वितरण गरिनेछ ।
९२. यस नगरपालिकाले हालसम्म गरेका विकास निर्माणका गतिविधिहरूलाई समेटेर नगरपालिकाको एक बृत्तचित्र (documentary) तयार गरिनेछ ।
९३. नगरपालिकाबाट हुने खरीद प्रकृयाहरू विद्युतिय माध्यम (e-bidding) मार्फत गरिनेछ ।
९४. घर नक्सा पास प्रकृयालाई परामर्श सेवाको सहयोग लिई less paper system र विद्युतिय प्रणाली मा लगिनेछ ।

च) राजस्व तथा आर्थिक व्यवस्थापनसम्बन्धी नीति

९५. नगरपालिकालाई आर्थिक रूपमा समृद्ध एवम् आत्मनिर्भर बनाउन राजस्वका सबै सम्भावना र क्षेत्रहरूको खोजी गर्दै प्रगतिशील र समतामूलक करका दर दायराहरू निर्धारण गरिनेछन् ।
९६. नगरपालिकाभिन्न सञ्चालन हुँदै आएका र हालसम्म दर्ता भएका व्यवसायहरू आ.ब. २०७७/२०७८ सम्मको नवीकरणमा लाग्ने जम्मा वक्यौता रकमको जरिवाना छुट दिइनेछ ।

९७. नगरपालिका अन्तर्गतका करदाताहरूलाई प्रोत्साहित गर्न सबैभन्दा बढी कर तिर्ने करदातालाई सम्मान गरिनेछ ।
९८. राजश्व प्रणालीलाई ई-सेवा (e-sewa) मा जोडी अनलाईन राजश्व सेवाको सुचारु गरिने छ ।
९९. घर नक्सा प्रकृत्यालाई विद्युतीय प्रणाली (EBPS) मा अबलम्बन गरिने छ ।
१००. नगरपालिकामा कोभिड १९ ले निम्त्याएको प्रभावलाई मध्यनजर गर्दै चालु आ.व. २०७७।७८ को व्यावसायिक करमा २५ प्रतिशत छुट प्रदान गरिनेछ । कर भुक्तान गरिसकेका करदातालाई सो बराबरको रकम आ.व. २०७८।७९मा छुट गरिनेछ ।
१०१. नगरपालिकाको स्वामित्वमा रहेका भवनहरू भाडामा सञ्चालन गर्दै आइरहेका व्यवसायीहरूलाई कोभिड १९ को प्रभावलाई मध्यनजर गर्दै घर भाडामा दुई महिनाको भाडा छुट गरिनेछ ।
१०२. नगरपालिकाको राजस्व क्षमता सुधारको लागि "राजस्व सुधार योजना" तर्जुमा गरी सो मुताविक राजस्व क्षेत्रको सबलीकरण र सुदृढीकरणका लागि आवश्यक क्रियाकलाप सञ्चालन गरिनेछ ।
१०३. कर्मचारीको हाजिरी नियमितताको लागि नगरपालिका, वडा कार्यालय, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र तथा स्वास्थ्य चौकीमा विद्युतीय हाजिरीलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयनका गरिने छ ।
१०४. "गौरीगङ्गाको समृद्धिका लागि नियमित तिरोँ कर : तिरेको कर विकास मार्फत फर्किन्छ, घरघर" भन्ने मान्यताकासाथ प्रत्येक वर्ष सबै वडाहरूमा करदाता शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

छ) सामाजिक न्याय सम्बन्धी नीति:

१०५. नगरपालिकाभिन्न हुने सामाजिक अपराध न्यूनीकरण गर्न न्यायिक समिति, टोल विकास समिति र मेलमिलापकर्ताको क्षमता अभिवृद्धिमा जोड दिइनेछ ।

१०६. यस नगरपालिकाको दूरदृष्टि बमोजिम बृहत्तर विकासका विभिन्न पक्षमा सहयोग गर्न दातृ निकाय, राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरूलाई आब्हान गरिनेछ ।
१०७. आवश्यक कानून निर्माणमा तीव्रता दिदै कानून निर्माण प्रक्रियामा नागरिक समाज, सरोकारवाला तथा विषयविज्ञको सहभागिता सुनिश्चित गर्दै कानून प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
१०८. हिंसा पिडीत महिला तथा बालबालिकाहरूको लागि सुरक्षित आवास गृह (safe house) कार्यक्रम लाई निरन्तरता दिइनेछ ।

ज) प्रधानमन्त्री स्वरोजगार सम्बन्धी नीति:

१०९. रोजगार सेवा केन्द्रमा सूचीकृत बेरोजगारहरूलाई आयोजनामा परिचालन गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।
११०. युवा रोजगारीका लागि रूपान्तरण पहल आयोजना तथा कामका लागि पारिश्रमिक आधारित सामुदायिक आयोजना सञ्चालनलाई थप सशक्त रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।